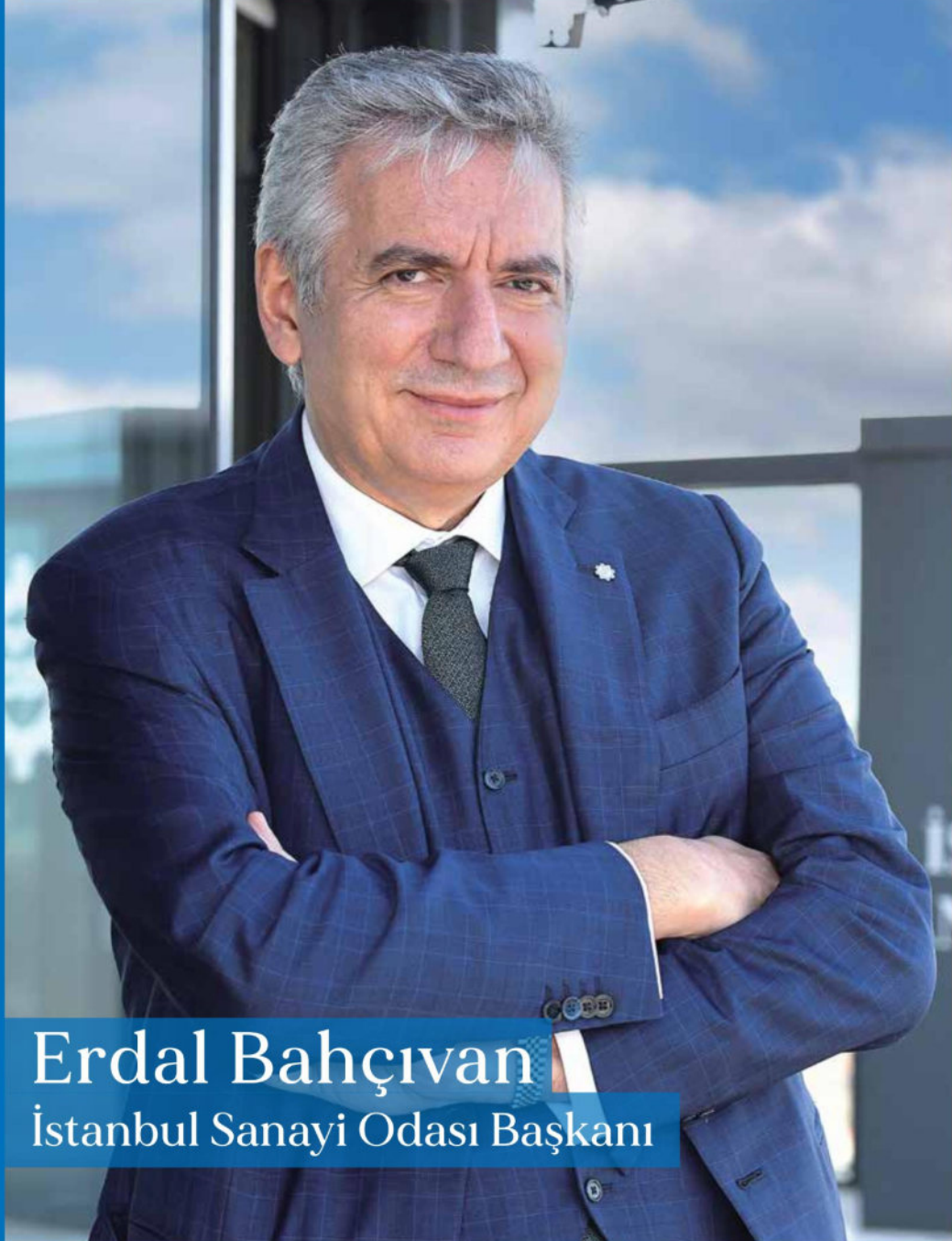




■ mavisöyleşi

röportaj: Gizem İris



Erdal Bahçivan
İstanbul Sanayi Odası Başkanı



"Doğanın en ufak limit aşımına tahammülü yok"

Çevre kirliliğinde, yalnızca **sanayi** sektörü değil herkesin sorumlulukları olduğunu dile getiren **Erdal Bahçıvan**, "Bu sorun; vatandaşlar, yerel yönetimler ve **sanayi** tarafından, sorumlulukları oranında sahiplenilmeli." diyor.

İklim değişikliği başta olmak üzere çevresel ve sosyal unsurların üretimin merkezinde yer alması gerektiği anlayışıyla 2021'den bu yana "sürdürülebilir üretim" yaklaşımını benimseyen **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, bu alanda yetkin kurum ve kuruluşlar ile iş birlikleri kurarak üyelerine destek sağlıyor.

"Teknoloji odaklı üretimin önemi artarken küresel anlamda rekabetçi olabilmek için **sanayinin** daha yeşil, dögüsel ve dijital olması da gerekli hâle geliyor." diyen **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan**, sürdürülebilir dönüşümün ancak birlikte mümkün olacağını bu sebeple de tüm paydaşları harekete geçmeye davet ettiklerini söylüyor.

Sürdürülebilir bir yaşam ancak sürdürülebilir **sanayi ile mümkün olabilir. Sizce **sanayi** sektörünün daha çevreci bir modele geçişi için nasıl bir yol izlenmeli?**

Ulusal ve uluslararası ölçekte yaşanan gelişmeler doğrultusunda **sanayicilerin** oluşturacağı sürdürülebilirlik stratejilerinin yeri gittikçe önem kazanıyor. Türkiye'deki **sanayi** kuruluşlarının üretim kapasitelerinden bağımsız olarak sürdürülebilir kalkınma anlayışını iş modellerinin bir parçası hâline getirmesi gerekiyor. Önümüzdeki dönemde; karbon ayak izi hesaplamalarının gerçekleştirilmesini, ayak izini azaltmak için enerji ve kaynak verimliliğini, yenilenebilir enerji kaynak kullanımını artırmaya yönelik çalışmalar yürütülmesi oldukça önemli olacak. İklim değişikliği ile mücadele için enerji ve kaynak verimliliğini artırmak amacıyla atılacak bu adımlar, uzun vadede



mavisöyleşi

maliyeti azaltıcı etkiler yaratabileceği gibi teknoloji ve dijitalleşme kullanımının arttığı yeni iş modellerinin oluşmasını da sağlayacaktır.

Bunlara ek olarak küresel ölçekte yaşanan bu dönüşüm ve değişimin izlenmesi, gündemden haberdar olunması şart. Bu çerçevede enerji altyapısında meydana gelecek dönüşüm ve sürdürülebilir üretim için gerekli olan inovatif gelişmeler, bu süreçte mutlaka takip edilmesi gereken konulardan. Ayrıca yaşanan dönüşüm sürecini vakit kaybetmeden yakalamak isteyen **sanayi** firmaları, sürdürülebilirlik hakkında kapasite artışı sağlayacak çok yönlü eğitim programlarına katılabilir. Son olarak sürdürülebilirlik stratejisini içselleştirerek yönetim anlayışının bir parçası hâline getiren kuruluşların rekabette öne çıkacaklarını söyleyebiliriz. Bunun için çevresel etkilerin yanı sıra sosyal ve yönetimsel etkileri bütüncül bir bakış açısı ile yönetebilmek gerekiyor.



2021 yılında kurulan Sürdürülebilirlik Platformu'nun çalışmalarını sizden dinleyebilir miyiz?

Sürdürülebilirlik stratejimizi oluştururken başta Birleşmiş Milletler (BM) Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) olmak üzere sürdürülebilirlik alanındaki küresel değerleri rehber edindik. Özellikle Avrupa Yeşil Mutabakatı konusunda **sanayimizizde** ve **sanayimizde** bir farkındalık yaratmak için hem rapor düzeyinde hem de eğitimleri kapsayan önemli çalışmalarımız oldu. **ISO** olarak güncellediğimiz organizasyonumuza sürdürülebilirliği de dâhil ederek son üç yıldır bu konuda yol gösterici çalışmalar yürütüyoruz. Bu çerçevede İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir **Sanayi**, Döngüsel Ekonomi, İşin Geleceği, Güvenli Çalışma Ortamı ve Sürdürülebilir Finans olmak üzere beş tematik alana odaklandık. Bunlara ek olarak günümüz iş modelleri için vazgeçilmez olduğunu düşündüğümüz "Sürdürülebilirlik Odaklı İnovasyon" ve "Dijital Dönüşüm" konularını da beş ana temamızın yatay kesen unsurları olarak dikkate alıyoruz.

ISO'nun söz konusu alanlardaki çalışmalarını kapsayan raporunu, küresel ölçekte kabul görmüş Global Reporting Initiative-GRI (Küresel Raporlama Girişimi) Standartları'nın temel seçeneği çerçevesine uygun olarak hazırladık. SKA'nın rehberliğinden yararlanan raporda Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Paris İklim Anlaşması gibi küresel gelişmelerin yanı sıra Türkiye'nin net sıfır emisyon hedefi ve yerel gelişmeleri de aktardık. Böylece **sanayicilerimizi** sürdürülebilir dönüşüme hazırlarken Türkiye'nin kalkınmasını da desteklemeyi



hedefliyoruz. ISO Sürdürülebilirlik ve Koordinasyon Şubesi'nin yanı sıra sürdürülebilirlik alanındaki faaliyetlerimiz için stratejik öneriler geliştirmek ve tarafları bir araya getirerek sinerji yaratmak amacıyla "ISO Sürdürülebilirlik Platformu"nu hayata geçirdik. Yönetim kurulumuz koordinasyonunda, bir düşünce kuruluşu (think-tank) şeklinde çalışan platformda; sürdürülebilirlik alanında değerli çalışmaları olan **sanaycilerin**, akademisyenlerin, kamu, özel sektör ve STK'ların temsilcilerinin katılımıyla belirli periyotlarda bir araya geliyoruz. Önceki toplantılarda iklim değişikliğinin makro seviyedeki etkileri, Türkiye'nin iklim değişikliği ile mücadele yolculuğu, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, döngüsel ekonomi gibi konular ele alınırken platform üyeleri de ISO'nun sürdürülebilirlik vizyonuna katkı sağlayacak stratejik önerilerde bulundu. Küresel ve yerel sürdürülebilirlik gündeminin ele alındığı toplantılar bu yıl da devam edecek.

Sanayi anlamında yoğun olan Marmara kıyılarındaki kirlilikte sanayi tesislerine de önemli bir pay düşüyor. Bugün, sanayi üzerinde yeterli denetim sağlanıyor mu?

Bu sorunuza, yakın tarihte yaşamış olduğumuz ve bir çevre felaketi olarak niteleyebileceğimiz müsilaj üzerinden yanıt vermek isterim. Müsilaj bir günde meydana gelmedi. Bugün artık yüzeydeki etkilerini görmüyoruz ama bu, kirliliğin tamamıyla ortadan kalktığı anlamına gelmiyor. Diğer taraftan böylesi büyük bir kirlilik yükünün tek sorumlusu **sanayi** olabilir mi? Kirliliğin en önemli bileşenlerinden olan azotun yüzde 59'u konutlardan,

yüzde 8'i ise endüstriden kaynaklanıyor. Benzer şekilde fosforun yüzde 79'u yerleşimlerden, yüzde 5'i endüstrilerden kaynaklı. Hâl böyle iken kabul edelim ki burada tek bir sorumlu yok. Meclis, Müsilaj Araştırma Komisyonu Raporu da bu tespitimizi teyit eder nitelikte. Özetle bu sorun; vatandaşlar, yerel yönetimler ve **sanayi** tarafından sorumlulukları oranında sahiplenilmeli.

Önlemler paketinde ilk olarak **sanayi** tesislerinin deşarj parametreleri sıkılaştırıldı, Marmara kıyısındaki **sanayi** tesislerimiz denetime tabi tutuldu. Bu noktada belki bakanlığımızın ve taşra teşkilatının teknik personel sayısı artırılabilir. Doğanın artık en ufak bir limit aşımına tahammülü yok. Bu bilinçle çevresel sürdürülebilirlik anlamında da faaliyetlerimizi şekillendiriyoruz. Bir denetim yetkimiz yok ama üyelerimiz arasında farkındalık yaratmak için bilgilendirme ve projelerimiz devam ediyor. Bu yıl, sektörel atık su geri kazanımı ile su ayak izi eğitimleri düzenliyoruz. Ürün yaşam döngüsü analizlerimizle yalnız iklim değişikliğine değil suya olan etkileri de ölçüyoruz. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız ile iş birliklerimiz güçlenerek devam ediyor. Çevresel sürdürülebilirlik konusunda da ISO; üyeleri ve kamu arasında en güçlü köprü olma misyonunu en etkin şekilde yerine getiriyor özetle.

Uzun zamandır Yönetim Kurulu üyeliğini sürdürdüğünüz TURMEPA'nın organizasyon yapısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

TURMEPA, kurulduğu günden bu yana gerek yönetimi gerekse organizasyon yapısıyla odaklandığı, çevre ve sürdürülebilirlik konusunda farkındalık



ISO, çevresel sürdürülebilirlik konusunda üyeleri ve kamu arasında en güçlü köprü olma misyonunu etkin şekilde yerine getiriyor.



mavisöyleşi

yaratmak için çalışıyor. Bu konuda çeyrek yüzyılı aşkın süredir ülkemize çok değerli bir birikim yarattı. Özellikle denize kıyısı olan ve su kaynakları ile iç içe bulunan şehirler başta olmak üzere tüm Türkiye’de denizler ve su kaynaklarının korunmasının geleceğimiz adına ne kadar önemli olduğuna ilişkin 7’den 70’e herkesi kapsayan TURMEPA eğitimleri, gelecek adına çok kıymetli bir bilincin oluşmasına katkı sağlıyor.

Çevreyi ve su kaynaklarını sadece teoride değil, sahada da korumak adına önemli projelere imza atıyor TURMEPA. Özellikle israfın önlenmesi, kaynakların verimli kullanılması, atık oluşumunun azaltılması ve geri dönüşümün önemini vurgulayan projelerine; yurt içinde olduğu kadar uluslararası ölçekte de önem atfediliyor. Bu bağlamda özellikle “Sıfır Atık” felsefesinden hareketle, akademisyenler ile birlikte ülkemize kazandırılan “Sıfır Atık Mavi” projesinin, COP22’den sonra şimdi de COP27’de örnek proje olarak kabul edilmesi ve uluslararası fonlardan destek alması ülkemiz adına sevindirici bir gelişme. Ayrıca TURMEPA’nın geçen yıl Türkiye kıyılarının kaderini belirleyecek Mapa Şamandıra Uygulama Modelleri Çalıştay’ına yaptığı rehberliğe de değinmeden geçmemek gerekiyor. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, STK’lar ve yerel paydaşların katılımıyla Dalaman’da gerçekleştirilen çalıştayda, TURMEPA’nın çözüm önerilerinin sonuç bildirgesini şekillendirmesi, kurumun bu alandaki çalışma ve vizyonunun değerini

ortaya koyuyor. Türkiye kıyıları için oluşturulan yol haritası, MEB ile birlikte öğretmenler için hazırlanan iklim değişikliği videoları ile 170 bine yakın öğretmenimize verilen eğitim ve sertifika da TURMEPA’nın ülkemiz adına yaptığı değerli faaliyetler olarak dikkat çekiyor.

İklim değişikliği ve çevre konularında sizce STK’lar nasıl rol üstleniyor?

Türkiye’nin en büyük ve etkin odası olarak **sanayimizin** faaliyet koşullarının iyileştirilmesi için dünyayı ve ülkemizdeki ekonomik gelişmeleri bu bağlamda yakından takip ediyoruz. Özellikle kamu otoriteleri, STK’lar, üniversiteler ve özel sektör paydaşlarıyla iş birliğini geliştirerek **sanayimizi** sürekli desteklemenin gayreti içindeyiz. Ülkemizin, yeşil dönüşüm sürecinde belirlediği eylemleri gerçekleştirerek hedeflerine ulaşması için önümüzdeki dönemde iş birliği ve etkin süreç yönetiminin önemi daha da artacak. Bu yüzden, iklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilirlik ile ilgili hedefleri gerçekleştirmek için herkesin katkısına açık koordinasyon ve iş birliğini önemseyen bir bakış açısının benimsenmesi gerekiyor. Bu doğrultuda **ISO** olarak üretimdeki yeni dönemin getirdiklerinin farkındalığıyla sürdürülebilirlik konusunu odağımızda tutmaya devam edeceğiz. Bu alanda yetkin kurum ve kuruluşlar ile iş birlikleri kurarak üyelerimize destek sağlayacağız. Sürdürülebilir dönüşümün ancak birlikte mümkün olacağı inancıyla tüm paydaşlarımızı da harekete geçmeye davet ediyoruz.

“YEŞİL OSB’LER BELGELENEBİLECEK”

2015 yılından bu yana her platformda İstanbul için biri Anadolu diğeri Avrupa yakasında olmak üzere iki “Eko Endüstriyel Park” kurulması gerektiğini dile getiriyoruz. Dünya örneklerine baktığımız zaman Güney Kore’de olduğu gibi kamu eliyle bu OSB’leri hayata geçirmek daha efektif. Bugün geldiğimiz noktada, ne mutlu bize ki bu talebimizi bir nebze karşılayacak “Yeşil OSB” tanımının, Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu’nda yer alması için kanun teklifi 9 Mart’ta TBMM’ye sunuldu. Böylece kriterleri sağlayan OSB’ler, TSE tarafından Yeşil OSB olarak belgelenebilecek.

İstanbul’da, yerleşik OSB’lerimizde bu dönüşümün hızlıca yaşanmasına hep beraber tanıklık edeceğiz.